

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня **МИКИТЕНКО Сергій Вікторович**, 1989 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2011 році Державний університет «Житомирська політехніка» за спеціальністю «Розробка родовищ корисних копалин», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Гірництво». Займає посаду аспіранта в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир, №224/од від 29.06.2026 р., у складі:

Голови разової спеціалізованої ради – **КОРОБІЙЧУКА Валентина Вацлавовича**, доктора технічних наук, професора, професора кафедри гірничих технологій та будівництва ім. проф. Бакка М.Т. Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Рецензентів – **ІСЬКОВА Сергія Станіславовича**, кандидата технічних наук, доцента, доцента кафедри маркшейдерії Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир; **КАЛЬЧУКА Сергія Володимировича**, кандидата технічних наук, доцента, доцента кафедри маркшейдерії Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Офіційних опонентів – **АНІСІМОВА Олега Олександровича**, доктора технічних наук, професора, професора кафедри відкритих гірничих робіт та раціонального надрокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро; **ФРОЛОВА Олександра Олександровича**, доктора технічних наук, доцента, професора кафедри геоінженерії Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

На засіданні «21» серпня 2026 року рада прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **МИКИТЕНКУ Сергію Вікторовичу** на підставі публічного захисту дисертації «Підвищення ефективності видобутку блочного каменю шляхом оптимізації технологічних параметрів алмазно-канатного різання» з галузі знань 18 – «Виробництво та технології» за спеціальністю 184 – «Гірництво».

Дисертацію виконано у Державному університеті «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир, на кафедрі маркшейдерії.

Науковий керівник – **Андрій Олексійович КРИВОРУЧКО**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри маркшейдерії Державного

університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який спрямований на розроблення технологічних рішень з оптимізації технологічних параметрів алмазно-канатного різання (швидкості руху каната, режимів навантаження, геометричних параметрів кам'яного моноліту та форми розрізної траншеї) з метою підвищення продуктивності видобутку блочного каменю, зниження технологічних втрат та подовження ресурсу алмазного інструменту. Дисертація виконана державною мовою.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 8 статей у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у закордонному виданні Geoheritage (2024), яке індексується в наукометричній базі Scopus, та 3 тези доповідей, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації на всеукраїнських науково-практичних конференціях «Сучасні проблеми гірництва та будівництва» (2023–2025 рр., м. Житомир), зокрема:

Статті у фахових виданнях, які входять до наукометричних баз:

1. Шамрай В. І., Мельник-Шамрай В. В., Шкабара Ю. В., Микитенко С. В., Ігнатюк Р. М. Аналіз сучасного стану каменедобувної та каменеобробної галузі України. Технічна інженерія.. 2022. № 2 (90). С. 193–199. [https://doi.org/10.26642/ten-2022-2\(90\)-193-199](https://doi.org/10.26642/ten-2022-2(90)-193-199) (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

2. Leonets I., Kyrylenko N., Mykytenko S., Syroid Y. Impact Assessment of Natural Stone Processing Techniques on the Grain Composition of Sludge Admixtures for Press Powder. Geoheritage.. 2024. Vol. 16. (129) P.80-92. <https://doi.org/10.1007/s12371-024-01029-6> (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних Scopus, GoogleScholar).

3. Микитенко С. В., Сироїд Є. С. Міжнародна торгівля України природним каменем під час війни. Технічна інженерія.. 2024. № 1 (93). С. 400–405. [https://doi.org/10.26642/ten-2024-1\(93\)-400-405](https://doi.org/10.26642/ten-2024-1(93)-400-405) (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

4. Сироїд Є. С., Соколовський В. О., Шкабара Ю. В., Микитенко С. В., Сидоренко А. А. Економічні та географічні переваги розміщення підприємств з обробки природного каменю в Європі: порівняння ключових країн. Технічна інженерія.. 2024. № 2 (94). С. 268–275. [https://doi.org/10.26642/ten-2024-2\(94\)-268-275](https://doi.org/10.26642/ten-2024-2(94)-268-275) (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

5. Сироїд Є. С., Сидоренко А. А., Леонець І. В., Микитенко С. В., Колодій М. А. Вплив параметрів різання на енергоспоживання та продуктивність при обробці каменю.. Науковий вісник ДонНТУ. 2024. № 2 (13). С. 102–113. <https://doi.org/10.31474/2415-7902-2024-2-13-102-113> (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних GoogleScholar).

6. Мельничук П. П., Леонец І. В., Коваленко Я. П., Микитенко С. В. Дискове та алмазно-канатне різання гранітів: порівняння технологій для промислової ефективності.. Технічна інженерія. 2025. № 2 (96). С. 31–37. [https://doi.org/10.26642/ten-2025-2\(96\)-31-37](https://doi.org/10.26642/ten-2025-2(96)-31-37) (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

7. Сидоренко А. А., Микитенко С. В. Аналіз механізму зношування алмазних зерен при різних швидкостях різання. Науковий вісник ДонНТУ.. 2025. № 1 (14). С. 210–219. <https://doi.org/10.31474/2415-7902-2025-1-14-210-219> (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

8. Микитенко С. В., Кузнецов О. О., Леонец І. В., Цигода В. В. Аналіз ефективності використання дискових пил у каменеобробній промисловості.. Науковий вісник ДонНТУ. 2025. № 2 (15). С. 200–208. <https://doi.org/10.31474/2415-7902-2025-2-15-200-208> (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

9. Кузнецов О. О., Леонец І. В., Микитенко С. В., Білобров Д. М., Цигода В. В. Економіка використання великих блоків лабрадориту в сучасному каменеобробному виробництві.. Науковий вісник ДонНТУ. 2026. № 1 (16). С. 54–64. <https://doi.org/10.31474/2415-7902-2026-1-16-54-64> (Входить до переліку міжнародної наукометричної бази даних WorldCat; BASE; eLibrary, GoogleScholar).

Публікації у збірниках наукових праць:

10. Микитенко С. В., Кузнецов О. О., Цигода В. В. Вплив конструктивних і режимних параметрів дискових пил на ефективність різання кам'яних порід.. Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми гірництва та будівництва», 20 листопада 2025 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2025. С. 63.

11. Сидоренко А. А., Микитенко С. В., Шкабара Ю. В., Качуровський М. В., Соколовський В. О. Вплив параметрів різання на енергоспоживання та продуктивність при обробці каменю.. Тези II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми гірництва та будівництва», 21 листопада 2024 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2024. С. 54.

12. Леонец І. В., Микитенко С. В., Білобров Д. М., Шкабара Ю. В. Вплив місць збору шламу на каменеобробних підприємствах на зерновий склад прес-порошків.. Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми гірництва та будівництва», 23 листопада 2023 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. С. 34–35.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. КОРОБІЙЧУК Валентин Вацлавович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри гірничих технологій та будівництва ім. проф. Бакка М.Т. Державного університету «Житомирська політехніка».

Без зауважень.

2. ІСЬКОВ Сергій Станіславович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри маркшейдерії Державного університету «Житомирська політехніка».

Є зауваження, зокрема:

1. У третьому розділі дисертації втрати каменю визначено переважно з урахуванням геометричних параметрів моноліту та кута буріння підосви уступу. Водночас доцільно було б посилити врахування природної тріщинуватості масиву як самостійного чинника формування експлуатаційних втрат блочної сировини, оскільки геометричний та природний чинники втрат зазвичай діють одночасно.

2. Ключові експериментальні результати другого та четвертого розділів (режими сили струму, порівняння форми розрізних траншей) отримано на матеріалах одного кар'єру – Лезниківського. Було б доцільно окреслити межі перенесення встановлених закономірностей на родовища з іншими фізико-механічними властивостями порід.

3. У другому розділі оптимальний швидкісний діапазон каната визначено як 25–27 м/с (висновок 3 до розділу 2, с. 63), тоді як в анотації, загальних висновках та положеннях наукової новизни фігурує діапазон 25–30 м/с. Уточнення цієї розбіжності підвищило б однозначність практичних рекомендацій.

3. КАЛЬЧУК Сергій Володимирович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри маркшейдерії Державного університету «Житомирська політехніка».

Є зауваження, зокрема:

Обґрунтування переваги трапецієподібної форми розрізної траншеї над трикутною (четвертий розділ, с. 121) спирається на результати порівняльних випробувань в умовах одного кар'єру. Для узагальнення цього результату на рівень проєктної рекомендації доцільно було б доповнити його аналітичною або оптимізаційною моделлю вибору форми траншеї залежно від кута укосу, властивостей породи та параметрів обладнання.

2. У роботі паралельно фігурують два критичні значення висоти моноліту: 6 м – як межа, за якою динамічне напруження при перекиданні перевищує границю міцності каменю на розтяг, та 10 м – як межа, за якою виникає нерівномірний розподіл навантаження вздовж каната. Для практичного використання результатів доцільно було б чіткіше розмежувати сфери застосування цих двох критеріїв.

3. Практичні рекомендації щодо геометричних параметрів моноліту та форми траншеї отримано переважно емпіричним шляхом. Використання методів математичного програмування при обґрунтуванні цих параметрів дозволило б перевести отримані емпіричні залежності у форму, придатну для автоматизованого проєктування технологічних комплексів кар'єру.

4. АНІСІМОВ Олег Олександрович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри відкритих гірничих робіт та раціонального надрокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Є зауваження, зокрема:

1. У другому розділі результати моделювання динаміки алмазного каната отримано в середовищі Ansys Workbench, проте в тексті роботи недостатньо деталізовано граничні умови моделі (закріплення, властивості контактної пари «намистина – порода», параметри сітки скінченних елементів), що ускладнює незалежну перевірку результатів моделювання.

2. У роботі обґрунтовано доцільність застосування автоматизованих систем контролю натягу алмазного каната, однак відсутня порівняльна оцінка сучасних систем цифрового моніторингу параметрів різання, що могло б розширити практичну цінність запропонованих рішень.

3. В роботі відсутній рисунок 2.8 зі свердловинами для заведення канату.

4. Розділ 3.2 в назві зазначено «визначення оптимальної висоти уступу». В роботі зазначено, що висота уступу має бути від 1 до 12 м і більше, без встановлення оптимуму для відповідних умов.

5. Робота містить окремі термінологічні неточності (зокрема вживання терміна «моноліт, що перекидається» замість усталеного в маркшейдерській практиці «моноліт, що відокремлюється перекиданням»), які не впливають на суть отриманих результатів, але потребують уточнення при подальших публікаціях.

5. ФРОЛОВ Олександр Олександрович, доктор технічних наук, професор кафедри геоінженерії Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Є зауваження, зокрема:

1. У третьому розділі аналітична залежність динамічного напруження отримана, судячи з тексту роботи, у припущенні пружного удару моноліту об жорсткий майданчик без урахування розсіювання енергії при контакті з реальним, здебільшого нерівним і частково податливим, робочим майданчиком кар'єру. Доцільно було б обговорити межі застосовності цього припущення.

2. Установлений у роботі критерій критичної висоти моноліту (6 м – за умовою міцності на розтяг при перекиданні) та критерій граничної висоти 10 м (за умовою рівномірності навантаження каната) стосуються різних фізичних явищ, проте в практичних рекомендаціях щодо вибору висоти уступу ці два критерії не зведено в єдину методику вибору раціональної висоти уступу.

3. Дисертація не містить оцінки впливу тріщинуватості та неоднорідності масиву гірської породи на стійкість траєкторії різку та ймовірність позаштатного руйнування моноліту при перекиданні, хоча ці чинники, за даними суміжних досліджень стійкості прибортових масивів, можуть суттєво впливати на розглянуті в роботі процеси.

4. Робота була б повнішою за наявності хоча б орієнтовної оцінки чутливості основних рекомендованих параметрів до зміни вологості чи сезонних коливань фізико-механічних властивостей породи на кар'єрі. Результати відкритого голосування:

«За» – п'ять членів ради.

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **МИКИТЕНКУ Сергію Вікторовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 18 – «Виробництво та технології» за спеціальністю 184 – «Гірництво».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Валентин КОРОБІЙЧУК

Підпис КОРОБІЙЧУКА Валентина засвідчую
проректор з науково-педагогічної роботи,
розвитку людського капіталу та соціального
лідерства

Оксана ЧЕРНИШ